

Tema: En drengs verden og univers fra 50'erne. Busters verden
Emnet kunne være om børn, der har det svært med at gå i skole,
men klarer sig alligevel.

"Det er altid noget, man er god til. Man skal bare lige finde ud af, hvad det er."
(Ivan Olsen i Gummi Tarzan)

Fag: Dansk

Målgruppe: 1.-3. klasse

Busters verden 4 DRKultur - 21.03.2010 - 21 min.

Vejledningen er målrettet dansklærere i indskolingen. Der kan arbejdes tematisk ud fra
overskrifterne:

- Busters verden
- Skoleverdenen
- Forskellige sociale miljøer
- Buster som eventyrfiguren Klods Hans.

Faglig relevans/kompetenceområder

Fokus på filmkundskab indenfor områderne komposition/fortælle teknik,
højdepunkter/spændingskurve, hovedperson, bipersoner og billedudsnit.

Forenklede Fælles Mål på et overordnet/generelt niveau

Kompetencer:

Fortolkningskompetence: Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om andre
æstetiske tekster.

Kompetenceområdet består af fem færdigheds- og vidensområder:

- Oplevelse og indlevelse: Fokus på poetisk sprogbrug og fortællende strukturer.
- Undersøgelse: fokus på virkemidler i tekster.
- Fortolkning: Fokus på at kunne bestemme og fortolke hovedindholdet.
- Vurdering: Fokus på tekstens tema.
- Perspektivering: Fokus på at sætte tekster i forhold til eget og andres liv.

Alle disse områder kan der laves delmål for i arbejdet med at se filmen og filmanalysen

- Eleven har viden om begyndelse, midte og slutning og kan følge og genfortælle forløbet i
en sammenhængende fortælling.
- Eleven har viden om tema, genreforløb og personskildring og kan udpege centrale
elementer i fortællingen.
- Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning og kan bruge denne viden i
fortolkningsopgaver.
- Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på og kan anvende den viden til at
udtrykke egen opfattelse af teksten.
- Eleven har viden om måder at sammenligne tekster med egne oplevelser og kan bruge
denne viden til at sætte tekstens tema i relation til andres liv.

Ideer til undervisningen

"Busters verden" er en bog, som Bjarne Reuter fik udgivet i 1979. I 1983 blev den filmatiseret til en børne-tv-serie i seks episoder på hver ca. tyve minutter.

Tv-serien blev klippet sammen eller snarere redigeret til en filmhistorie med ny dramaturgi. Den danske filminstruktør Bille August har i samarbejde med Bjarne Reuter, som har skrevet manuskriptet, stået for tv-serien og filmatiseringen.

Dette undervisningsforløb er til det fjerde af de seks tv-afsnit målrettet børn i indskolingen 1.-3. klasse.

Hovedpersonen er den handlekraftige, ukuelige Buster, der i 1950'ernes København trodser store bøller, en trist hverdag og en endnu mere trist folkeskole ved hjælp af trylleri, fantasi og gå-på-mod.

Genremæssigt hører 'Busters verden' til den magiske realisme, som blev et begreb i det danske sprog i forbindelse med Søren Kragh-Jacobsens Gummi Tarzan. Børnefilm, som realistisk skildrer væsentlige, ofte alvorlige og tunge emner, men anviser fantasifulde og magiske løsningsmodeller. Seeren efterlades med håb om, at også den marginaliserede hovedperson kan finde sin vej og se muligheder i tilværelsens mange udfordringer. Disse udfordringer klarer Buster ved trylleri, snilde og behændighed, men ikke noget egentlig overnaturligt.

En del danske børnefilm kan kategoriseres indenfor genren magisk realisme:

Ivan Olsen (Gummi Tarzan), Lasse (Lad isbjørnene danse, 1990), Anton (Anton, 1996), Dennis P. (Mirakel, 2000) og Antboy 2013.

De seks afsnit om Buster kunne indgå i et emne om børn, der ikke har så let ved at gå i skole, men alligevel klarer sig, fordi "*Der er altid noget, man er god til - det gælder bare om at finde ud af, hvad det er*", som Gummi Tarzan udtrykker det.

Handling 4. afsnit

Buster skal have idræt. Drengene skal spille fodbold. Det viser sig dog, at det er læreren og ikke eleverne, der er i centrum. Da der skal vælges hold, står Buster til sidst og er ikke valgt. Han kommer derfor på lærerens hold. Buster forstår ikke rigtig reglerne i spillet. Da læreren giver bolden op, tager Buster bolden fra ham, tackler læreren så han må ned og bide i græsset. Læreren bliver rasende og Buster tager flugten.

Da Buster kommer hjem, ser han en ambulance ved huset. På en bære bæres fru Larsen ud til ambulancen. Da fru Larsen ser Buster fra sin bære, opfordrer hun Buster til at blive ved med at trylle. Efter den dårlige oplevelse i idrætstimen får Buster nyt mod i mødet med en, som forstår ham.

Så er der fest i præstegården, hvor alle mødes. Høj, som lav. Buster stikker frisk sit hoved gennem hullet i en plade, som man skal kaste bolde igennem. Men spøgen bliver til alvor, da Lars opdager det og tyrer bolde i hovedet på Buster, der må have førstehjælp af Ingeborg. Selv om Buster er groggy, lader han sig ikke standse. Da han får øje på Joanna - drømmepigen fra altanen i tidligere afsnit – får han nye kræfter. Han byder hende på kakao og kage. Hurtigt fjerner Joannas snobbede mor sin datter fra det upassende selskab, men Buster har opnået det, han ville. Han har fået kontakt med Joanna.

Miljø og tid

Fodboldscenen viser en karrikeret lærer og desværre også eksempler på, hvordan det nok er foregået i nogle idrætstimer i 50'erne. Scenen har sin egen historie. Den er nærmest kalkeret over en scene i englænderen Ken Loachs mesterværk "Kes" fra 1969. Filmen er beregnet for større

elever, men man kan med udbytte vise denne ene scene og snakke om ligheder og forskelle, især i toneart.

Genre

Man kan kigge efter genretræk i dette afsnit og beskrive det som realisme. Det magiske er antydnet i anslaget, som er det samme til hvert afsnit. I afsnit 4 udfolder det magiske sig i form af tilfældigheder, der viser sig at være gunstige for Buster eller anderledes vigtige omstændigheder, der giver Buster andet at tænke på.

Se filmen

Se afsnittet i sin helhed uden afbrydelser første gang. I enkelte tilfælde kan man afbryde en film og lade eleverne gætte på, hvad der nu vil ske. Men som udgangspunkt anbefales det, at lade eleverne se hele filmen uden afbrydelser.

Efter afsnittet er set - fælles samtale om handlingen

I hvilke situationer er det særligt spændende?

Hvordan har Buster det med fodbold? Kunne han blive god til det? Hvordan? Hvordan vælger man hold? Er det en god måde?

Hvordan er læreren? Hvad synes du om ham? Prøv at finde nogle ting, som han skulle have gjort anderledes?

Tiden: Se på billederne af drengene, der varmer op til gymnastiktimen. Hvordan er de klædt? Hvordan er deres frisurer? Hvordan ser Busters gymnastiktøj ud? Hvorfor er Busters' tøj mon anderledes?

En scene skiller sig ud fra de andre "problemscener". Ved præstegårdsfesten får Buster en hård medfart af Lars, der tyrer bolde i hovedet på ham.

Snak om den scene. Hvorfor flytter Buster sig ikke bare?

Hvorfor er Lars, som han er? Hvorfor er han ude efter de små og svage?

Hvordan er idrætslæreren i den situation, hvor han har fat i Lars?

Hvad laver Buster til præstegårdsfesten? Hvad laver Joanna?

Hvordan er Joanna klædt? Hvordan er Busters tøj? Hvad synes Joannas mor om Buster? Hvorfor fjerner hun Joanna fra Buster?

Hvad synes I om hende? Hvad synes I om Busters far?

Hvordan kan man beskrive hovedperson, og hvad nyt får vi at vide om hans egenskaber? Får vi udvidet vores forståelse af hovedpersonens karakter i forhold til de tre første afsnit?

Billedudsnit

Filmfagligt sættes i dette afsnit fortsat fokus på billedudsnit. Der gås mere i dybden med hvordan de forskellige billedudsnit er anvendt i afsnittet.

Udsendelsen tildeles eleverne, så de kan se den på deres egne devises. Eleverne arbejder i grupper med følgende opgave:

Kig filmen igennem igen. Brug værktøjet avanceret player med muligheden for at spole frem og tilbage.

Busters verden

Beskrivelse:

Fjerde del i Bille Augusts serie om Buster Oregon Mortensen fra 1984. Buster er med i en gymnastiktime, men han er ikke særlig god til fodbold. Naboen fru Larsen kommer på hospitalet, og Buster deltager i en fest i præstegårdshaven hvor fjenden Store-Lars dukker op.

Udsendelsesdato:

21. marts 2010

Udgiver:

DRKultur

Spilletid:

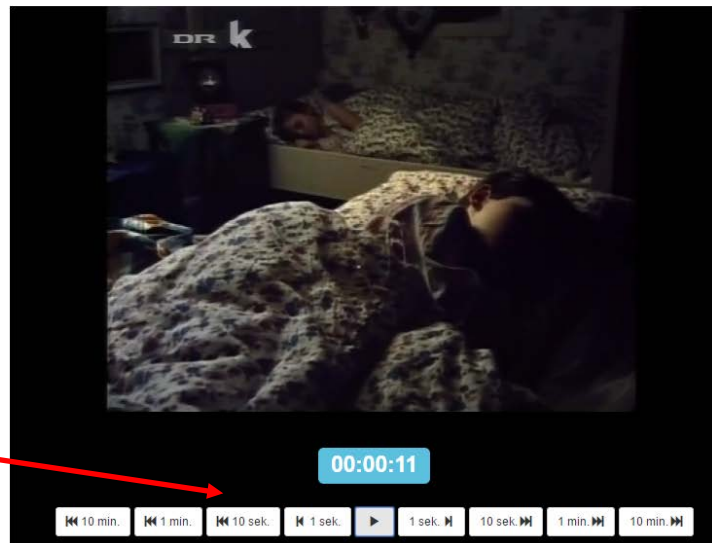
20 min.

Kapitler:

Vælg kapitelsæt...

Opret nyt kapitelsæt

Avanceret player

Læringsmål

Eleverne skal kunne udpege forskellige typer billedudsnit og kende navnet på billedudsnittets karakter.

Eleven skal kunne forklare hvilken type billedudsnit, der overvejende er anvendt i udsendelsen.

Læreren gentager de mest centrale begreber om billedudsnit.

Der bruges lidt forskellige termer om billedudsnit. Her er valgt termer fra Film-x "Håndbog i filmiske virkemidler".

super total

Vi kan se stedet hvor filmen foregår

total

Vi kan se hele personen og det sted hvor hun er

halv total

Vi kan se halvdelen af personen

nær

Vi kommer tæt på personen eller tingen

ultra nær

Vi kommer helt tæt på

Eksemplerne hænger måske i klassen som et slags vægleksikon.

Eleverne arbejder sammen to og to.

De skal vælge 3 eksempler på 3 forskellige billedudsnit og forklare, hvorfor de lige præcis har valgt disse billeder. Afsæt tid til arbejdet og fortæl eleverne, hvordan de skal præsentere deres opgave. De kan præsentere den på storskærm. Det er vigtigt at præsentationen ikke tager for lang tid pr. gruppe.

Undervejs i præsentationerne kan læreren understøtte elevernes fremlæggelse med kommentarer til de forskellige virkemidler som billedudsnittene benytter sig af:

- **TOTAL** viser hele personen/genstanden samt omgivelserne. Dette bruges ofte som start på en ny scene for at understrege, hvor personerne/genstanden er.
- **HALVTOTAL** viser typisk en person fra taljen og op/cirka halvdelen af en genstand. Dette udsnit bruges ofte, fordi man kan se, hvad personerne foretager sig og se deres ansigtsudtryk m.v.
- **HALVNÆR** viser en person fra f.eks. brystet og op/en karakteristisk mindre del af en genstand. Dette udsnit er velegnet i en dialog, hvor man skal se personernes ansigtsudtryk og artikulation. Halvnær bruges gerne efter et total eller halvtotal, hvor personer/genstande er blevet identificeret.
- **NÆR** viser en persons ansigt/en lille karakteristisk del af en genstand. Udsnittet er velegnet som reaktionsbillede – dvs. som en persons reaktion på en hændelse, en replik o.l. Ofte bruges nærbilledet til at 'vise', hvad personen tænker, føler m.v. En scene kan starte med et nærbillede, hvilket ofte har en spændingsskabende effekt ('suspense').
- **ULTRANÆR** viser f.eks. en persons øje eller mund/en lille del af en genstand. Udsnittet er velegnet til at 'undersøge' en person, til at skabe spænding, til at forklare hændelser, og til at skabe bestemte forventninger hos seeren ('cue' seeren).

(FILM-X / Håndbog i filmiske virkemidler / Skoletjenesten FILM-X / Det Danske Filminstitut 2003)

Evaluering

Eleverne skriver et lille resume af afsnit 4.

Elevernes arbejde med billedudsnit er evalueret i elevernes fremlæggelse. Lad dem evt. skrive en lille log over hvordan de har arbejdet med opgaven.

Lad eventuelt eleverne selv bruge kapitelinddelingsværktøjet og lave en afsnitsinddeling på afsnittet.

Følgende opgave er lagt ved alle afsnit og kan bruges som en løbende beskrivelse af personernes karakter og deres udvikling gennem de 6 afsnit.

De supplerende spørgsmål kan udelades eller erstattes af andre. Det er blot vigtigt, at eleverne stilladseres i arbejdet med personbeskrivelserne.

FØLG PERSONERNE

Buster er hovedpersonen og ikke nogen helt almindelig dreng.

Perspektivet i filmen er hans verden, som også er filmens titel.

Fortæl om Busters egenskaber og udseende ud fra det indtryk, du får af ham i de 6 afsnit.

Andre spørgsmål:

- Hvad er han for en dreng?
- Nævn ting som gør Buster anderledes.
- Snak også om de ting, som Buster finder på.
- Hvad er Buster god til?
- Hvad er Buster ikke god til?

Ingeborg er Busters søster. Det kan være svært ind imellem.

Fortæl om Ingeborgs udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af hende i filmen.

Andre spørgsmål:

På Busters og Ingeborgs værelse er der en figur af en balletdanserinde, som kan dreje rundt til musik.

Buster fortæller Ingeborg en godnathistorie om en prinsesse, der bliver balletdanserinde, selv om hun er halt.

- Hvorfor fortæller Buster den historie?
- Hvorfor vil Ingeborg ikke høre den færdig?
- Fortæl mere om Busters og Ingeborgs forhold:
Hvordan har de det sammen? Hvordan er de over for hinanden?
- Fortæl om de steder i afsnittene, hvor Ingeborg er ked af det.
- Prøv at forklare, hvorfor hun er trist.
- Hvad trøster hende, og giver hende håb?

Lars

Fortæl om Lars' udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af ham i filmen.

Andre spørgsmål:

En scene skiller sig ud fra de andre "problemscener".

Ved præstegårdsfesten får Buster en hård medfart af Lars, der tyrer bolde i hovedet på ham.

- Skriv om den scene. Hvorfor flytter Buster sig ikke bare?
- Hvorfor er Lars, som han er?

- Hvorfor er han ude efter de små og svage?
- Fortæl om en ubehagelig situation, som du har været i.
- Fik du hjælp? Hvordan endte historien?

Gamle fru Larsen

Fortæl om Fru Larsens udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af hende i de 6 afsnit.

Andre spørgsmål:

Fru Larsen opfordrer Buster til at vedblive med at trylle, da hun køres på hospitalet. Hun giver ham en slags testamente, et livsråd fra en døende, der ser klart i den sidste stund.

- Hvorfor siger Fru Larsen, at Buster skal blive ved med at trylle?
- Hvad betyder tryllet for ham?

Busters far og hjem

Fortæl om farens udseende og egenskaber ud fra det indtryk, du får af ham i de 6 afsnit.

Andre spørgsmål:

- Hvad laver Busters far?
- Hvordan er han?
- Hvordan ser de voksne på ham?

UDFORDRINGSOPGAVE

Der kan laves flere opgaver, hvor billederne bruges til at synliggøre andre filmiske virkemidler. Eksempelvis kryds klip og perspektiv.

Supplerende materialer

De 6 streamede afsnit + et portræt af Bjarne Reuter

	Busters verden (1) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		Busters verden (5) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min
	Busters verden (2) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		Busters verden (6) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min
	Busters verden (3) Udgiver: DRKultur Spilletid: 18 min		Løgnhalsen fra Brønshøj - portræt af Bjarne Reuter Udgiver: DR1 Spilletid: 60 min
	Busters verden (4) Udgiver: DRKultur Spilletid: 20 min		

